

Nr 661

Av fröken **Wallerius** och fröken **Karlsson**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 153, angående en reform av den territoriella pastoratsindelningen och den församlingsprästerliga organisationen i riket m. m.

Vid 1953 års allmänna kyrkomöte väcktes i anslutning till Kungl. Maj:ts skrivelse angående en reform av den territoriella pastoratsindelningen och den församlingsprästerliga organisationen i riket en motion av biskop Malmeström m. fl. med yrkandet, att kyrkomötet ville framhålla betydelsen av en samverkan mellan statsmakterna och de för småkyrkoarbetet verksamma organen i Stockholm och Göteborg. Särskilda utskottet uttalade i anslutning till motionen: "Uppenbart är att det nämnda småkyrkoarbetet börjat sätta frukt också i vårt land och att det synes ha framtiden för sig. Det är då riktigt att den av motionärerna föreslagna samverkan mellan statsmakterna och de för småkyrkoarbetet verksamma, frivilliga organen i Stockholm och Göteborg vid lösandet av de angelägna indelningsfrågorna kommer till stånd." (Kungl. Maj:ts proposition nr 153, bilaga 4, sid. 32 f.)

Bakgrunden till småkyrkorörelsen är den stora befolkningsomflyttning, som skett från landsbygd till städer och från storstädernas centrala delar till ytterområdena och som ställt kyrkan inför nya och stora arbetsuppgifter. De vägar som småkyrkorörelsen anvisar för att lösa dessa uppgifter kan sammanfattas på följande sätt: stora församlingar delas i bestämda distrikt, av vilka somliga är småkyrkodistrikt och andra endast arbetsdistrikt. Minst en präst tjänstgör i varje distrikt, där han får arbeta fullt självständigt. Ett provisoriskt gudstjänstrum inrättas som centrum för arbetet. En tomt för en blivande småkyrka anskaffas.

Småkyrkodistriktets gränser bör dragas så, att de avskiljer ett för församlingsvården såväl i befolkningshänseende som med avseende på geografiska förhållanden lämpligt område. Den kontakt småkyrkorörelsen på sina håll upprättat med samhällets organ har varit av stort värde. Sålunda har man genom att följa stadsplaneringsarbetet kunnat beräkna såväl lokaliseringen av bebyggelsen som det ungefärliga invånarantalet i de aktuella områdena.

Vad själva kyrkobyggnaden beträffar har riktpunkten varit uppförandet av ett mindre kyrkorum med anslutna församlingslokaler, planerat så att byggnaden kan utföras i etapper i den mån behovet av utrymme stiger och

medel för ändamålet erhålles. I anslutning härtill må erinras om att småkyrkorörelsens verksamhet i stor utsträckning uppbares av enskildas offervillighet genom gåvor, kollektmedel o. d.

Motionen till 1953 års kyrkomöte talar om småkyrkoarbetet i Stockholm och Göteborg. Sedan nämnda år har verksamheten utvecklats i snabb takt, och år 1956 tillsattes av biskopsmötet ett för hela riket verksamt organ, Småkyrkorörelsens centralråd. Bland dess arbetsuppgifter må nämnas samarbete med befintliga stiftsorganisationer för småkyrkoarbete, rådgivning och hjälp till församlingar och kyrkliga stiftelser i småkyrkofrågor, anskaffning av typritningar för småkyrkor, anvisning på lämpliga arkitekter och konstnärer, ombesörjande av granskning av insända ritningar samt kursverksamhet i kyrkobyggnadsfrågor för arkitekter, präster och andra intresserade. Centralrådets byrå har bl. a. till uppgift att upprätthålla en fortlöpande kontakt med byggnadsstyrelsen, arbetsmarknadsstyrelsen och länsarbetsnämnderna.

Under sin korta verksamhet har Småkyrkorörelsens centralråd förvärvat god överblick över läget beträffande befolkningsutvecklingen framför allt i städerna, och avsikten är att i fortsättningen kontinuerligt följa den samma. En utförlig statistik över planerade småkyrkobyggen inom de olika stiftet har upprättats, av vilken framgår kostnadsberäkningar, medelsbehov, ritningsanskaffning, önskat lokalutrymme o. s. v.

Småkyrkorörelsens tillblivelse och utveckling har på skilda håll betraktats som ett tecken på en förnyelse inom kyrkan. För dess framtida verksamhet skulle det vara av stor betydelse, om rörelsen bereddes tillfälle att följa arbetet med genomförandet av ny pastoratsindelning och församlingsprästerlig organisation. Dess strävan till en realistisk bedömning av behov och möjligheter och den förtrogenhet med framför allt den växande storstadens speciella kyrkoproblem som den förvärvat gör småkyrkorörelsen till en värdefull kontakt vid planerandet av i första hand städernas församlingsindelning.

Med stöd av vad vi ovan anfört får vi hemställa,

att riksdagen vid behandlingen av proposition nr 153 måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t framhålla betydelsen av en samverkan mellan av reformarbetet berörda myndigheter och Småkyrkorörelsens centralråd vid lösandet av de nu uppkommande, lokala indelningsfrågorna.

Stockholm den 26 april 1957

Stina Wallerius

Eva Karlsson
